

ekspozitë 1991

e fotografisë

izložba 1991

fotografije

zoran filipović zoro

30.10 - 13.11.2025 Hani i dy Robertevë - Prishtinë

1991

zoran filipović zoro

Sjećanje je kvarljivo, a zaborav gladan. Iz individualnog pamćenja mali se dio uspije procijediti u kolektivnu memoriju. Tu je gubitak već golem. A upravo je sjećanje pojedinca, taj Veronikin rubac, ono jedino o što se izravno otrlja povijest. I to jedino često se povlači pred obojenim filtrima ideologije, politike, industrije zaborava, raznih dobrih želja i namjera, onih loših također. Pojedinačno je sjećanje, međutim, supstanca koju valja uzimati kao lijek. Ma kako gorak bio i ma kakva mu neprilagođenost bila cijena.

Otrpilike pola stoljeća ljeta provodim na otoku Šipanu. Govoreći o dubrovačkim ratnim danima, moj mi je susjed Tonči, koji se povukao iz svake javne sfere, ovoga ljeta rekao: „Ako hoćete uistinu nešto znati o tom vremenu, postoji jedan koji je govorio čistu istinu i kojemu možete do kraja vjerovati. Pročitajte knjigu Zorana Filipovića Dnevnik smrti.“ I gotovo stideći se dodao: „I mene je u njoj spomenuo.“ Da mi olakša posao, otišao je u Dubrovnik, posudio knjigu i donio mi je. Zašto to spominjem? Moj je susjed bio jedan od ključnih ljudi preko kojih se, noćno i otočno, naoružavao Dubrovnik. Tih četvrt stoljeća on nije zaboravio Zorana Filipovića, s kojim se onda susreo. Zoran Filipović posvetio mu je nekoliko krasnih redaka u svojoj knjizi. Kad sam, potresena i zadivljena knjigom, i njezinom visokom književnom vrijednosti, uspjela upoznati autora, spomenula sam mu svog susjeda. Nakon četvrt stoljeća i Zoran Filipović sjetio se njega.

„Postoji jedan koji je govorio čistu istinu“, takav je trag o sebi ostavio Zoran Filipović. Bio je legenda ratne fotografije, pod pseudonimom Zoro objavljivali su njegove slike najvažniji svjetski mediji. Bio je onaj koji je otišao snimati jer se nije

moglo, jer je bilo preopasno, jer je bilo opasno po život, po taj samo jedan. Otišao je kao za okladu sa sobom. I gotovo ju je izgubio tamo gdje bi se to najmanje očekivalo. Prošao je cijelu Hrvatsku i zaista vidio lice mjesta, a naročito lice zemlje. Zahvaljujući njemu vidjeli su to lice oni koji inače ne bi vidjeli, a mogu ga i danas vidjeti oni koji su se tada gledali s kamerom, oni kojima je vid ostao oštar, oni kojima se prizori brišu ili su brisani, napokon oni koji su odustali od očiju.

Fotografija Zorana Filipovića odrekla se boje (i svega sjaja njezinoga) i ostala gotovo na nepotkupljivom odnosu crnog i bijelog; crno-bijeli dijalozi sivilom šalju međutim intenzivne kolorističke poruke. Na ulici u Vukovaru leži mrtva osoba. Vidi joj se jedna ruka, druge na slici nema, kao da je u pitanju lak lom dućanske lutke. Mrlje na ulici mogle bi biti mrlje urbane svagdašnjice, od motornog ulja ili nečega sličnog. Nema boje da kaže kako je to krv. A ipak je sivilo karminski ruženo, i navođenom spoznajom pretvara se u odsutnu boju. Ulične mrlje na ovoj fotografiji ono su što Roland Barthes naziva punctum. Taj punctum u Zorana Filipovića premješta se iz središta prizora na blage rubove prostora, iz drame događanja na popratne pojedinosti scene. Nema nasilnog uvjeravanja, ali zato što tišeg, to strahotnijeg iznenađivanja. U maglenoj pustoši voćinske zemlje odmaknuti ljudi, posijane krhotine: sfumato rasapa. Ljudi stoje kao u vječnosti. Na tlo kao da je pao pogođen Mliječni put. Sve je tiho i daleko, ne zna se da li je vrijeme zastalo prije ili poslije. I oko koje je stalno odvođeno iz prvog plana odjednom u njemu nalazi neobičnu stvar. Nešto s krijestom, poput mrtvog pijetla. Ali vrijeme nema tko probuditi. Nije pijetao nego bomba. Tako čovjek, u drugom planu, leđima okrenut sjedi u Brestu pred

Vukovarski branitelj
Antun Dugan – Samurai,
Vukovar, 28.09.1991

Veterani i Vukovarit
Antun Dugan – Samurai,
Vukovar, 28.09.1991

željezničkim mostom. U prostoru koji nije prvi plan nego predplan na zemlji leže plinske boce. Indukcija kaže da je to oružje onih koji se nemaju čime braniti. Ali da: u Brestu je ostao pas. Stoji pred kućom koja je sigurno prazna. Status punctuma pas dijeli s detaljem druge slike, na kojoj iza gitri izbjegličkih kola odlazi kuća u vidu mekog jastuka. U Vočinu, čovjek se u dvorištu okrenuo od tragedije koju ne vidimo i, vjerojatno plačući, naslonio se na policu s teglama cvijeća, na bivšu sreću. Nedaleko, kao odgonetka, druga crno-bijela slika prijekim putem izjednačuje ubijenoga, živoga koji ga pokapa i zemlju koja je spremna gutati. Njezine su grude zemljopis i povijest.

Kako lijepo gore Vinkovci! A kako svjetlo požara izvlači posvemašnju tamu!

Bog i istina su u detalju: zgrčena srca to se čita s Filipovićevih fotografija. Bila je Stara godina u Vukovaru 1991. godine. Na zasnižeženoj cesti otisci su bezbrojnih stopa – a osoba nema. Mala palačica ima prividno sačuvano kićeno pročelje. Kroz prozor se vidi da unutrašnjosti nema. Dekapitiran fenjer visi naglavce. Zgurena žalosna žena, gledajući u sebe, dodaje trag tragovima.

Kao magistrale autor je na unutrašnju stranu njemačkog izdanja svog „Dnevnika smrti“ postavio sliku spaljene vinkovačke biblioteke. Ionako su ovim fotografijama dorasle jedino autorove riječi, pa ih o ovom prizoru navodim:

„Preko puta Obrtničkog doma bila je biblioteka. Sada je to groblje spaljenih knjiga. Metalne police – rafovi, gotovo istaljene od žege. Na njima je ostao uredno složen pepeo koji

je zadržao formu knjiga od kojih je nastao. Knjige od pepela. Kada ih dotaknete, saspu se u bezobličnu masu. Kao u nekoj bajci o začaranim mjestima, gdje je svoje čini prosula zla vještica. Zamišljam u sebi drugačiji završetak ove crne priče, da se knjige iz praha, na dodir, ponovno pretvaraju u prave. Dok hodam između polica, noge mi duboko tonu u pepeo. Znam, osjećam da je u tome pepelu zapisan tajni odgovor. Osjećam neko strahopoštovanje dok mi noga mekano tone u plemenitu sivu masu, dok svojim uzdržanim kretnjama proizvodim najfinije oblačiće koji se podignu u zrak i nestaju oslobođeni u prostoru. Prisjećam se epizoda iz povijesti. Slično je stradala glasovita Aleksandrijska biblioteka u susretu s barbarima. Slično su i javno spaljivane knjige u Berlinu, znamo za kojega doba. Povijest se uvijek ponavlja. Jesmo li što naučili?“

Spaljena vinkovačka biblioteka ukazuje na jedan od središnjih motiva ovih slika i ove knjige: odnos čovjeka i pepela.

„i u prah ćeš se pretvoriti“, „ne pamti ga više ni mjesto njegovo“. Da li to mora značiti da i čovjek ne pamti mjesto svoje, makar već bio zadnja čestica prašine u nekoj konačnoj svjetlosti? Nisu li te čestice koje se uvijek uzdižu oko nas, i onda kad ih pokušavamo ukloniti, tiha memorija, ovojnica svijeta? Činimo li veću čast patnji pamćenjem ili zaboravom? Suviše se potpomaže zaborav, on se suviše priziva i povlašćuje a da se pritom ne bi osjećao neki nemir opomene. Istina uvijek bira težu stranu.

Tu težu stranu izabrao je njezin svjedok Zoran Filipović.

Željka Čorak

1991

zoran fillipoviq zoro

Kujtimet zbehen dhe harresa është e pangopshme. Vetëm një pjesë shumë e vogël e kujtesës individuale arrin të destilohet në kujtesë kolektive. Humbja që ndodh aty është tashmë e madhe. E megjithatë, kujtesa e individit, ai shalli i Veronikës, është e vetmja gjë prej ku është fshirë historia. Dhe kjo shpesh përvidhet para filtrave të ngjyrosur të ideologjisë, politikës, industrisë së harresës, të dëshirave e qëllimeve të mira, dhe të këqija gjithashtu. Kujtesa personale, megjithatë, është një substancë që duhet konsumuar si ilaç. Sado e hidhur të jetë, dhe sado të kushtojë mospërshtatja e saj.

Për gati gjysmë shekulli verat i kaloi në ishullin e Shipanit. Duke folur për ditët e luftës në Dubrovnik, fqinji im Tonçi, i cili është tërhequr nga jeta publike, kësaj vere më tha: “Nëse vërtet dëshironi të dini diçka për atë kohë, ekziston një njeri që ka folur gjithnjë të vërtetën dhe të cilin mund t’i besoni deri në fund. Lexoni librin e Zoran Fillipoviq Ditari i vdekjes.” Dhe, pak si i turpëruar shtoi: “Edhe mua më përmend aty.” Për të ma lehtësuar punën, shkoi në Dubrovnik, e huazoi librin dhe ma solli. Përse po e përmend tash këtë gjë? Sepse fqinji im ishte një nga njerëzit kyç përmes të cilëve, në fshehtësi, natën e nëpër ishuj, armatosej Dubrovniku. Në këto njëzet e pesë vjet ai nuk e harroi Zoran Fillipoviqin, me të cilin ishte takuar atëherë. Fillipoviqi ia kishte kushtuar disa rreshta të bukur në librin e tij. Kur, i prekur dhe i mahnitur nga libri dhe nga vlera e tij e lartë letrare, arrita të njihja autorin, ia përmenda fqinjin tim. Pas një çerek shekulli, edhe Zoran Fillipoviq e kujtoi atë.

“Ekziston njëri që fliste të vërtetën” kjo ishte gjurma që la pas vetes Zoran Fillipoviq. Ai ishte një legjendë e fotografisë së luftës, me pseudonimin Zoro, ndërsa mediat më të

rëndësishme botërore publikonin fotografitë e tij. Ishte ai që fotografoi aty ku nuk mundi askush, kur ishte tepër rrezik, kur rrezikohej jeta, kjo e vetmja. Sikur vuri veten në bast. Dhe gati sa nuk e humbi bastin pikërisht aty ku më së paku pritej. Përshkoi gjithë Kroacinë dhe pa fytyrën e ngjarjes, fytyrën e vendit. Falë tij, e panë edhe të tjerët dhe mund ta shohin edhe sot, ata që kanë shikim të qartë, ata pamjet e të cilëve janë fshirë ose ua kanë fshirë dhe ata që një kohë kanë hequr dorë të shihnin.

Fotografia e Zoran Fillipoviqit heq dorë nga ngjyra (dhe nga çdo shkëlqim) dhe mbetet në marrëdhënien e pakorruptueshme mes të zezës dhe të bardhës: dialogjët bardh e zi përmes grisë përcjellin megjithatë mesazhe me ngjyra të forta. Në rrugën e Vukovarit shtrihet një trup i pajetë. I duket një dorë, tjetra mungon, thyer si një kukull dyqani. Njollat në rrugë duken sikur njollat e përditshmerisë së qytetit, vaj motori ose diçka tjetër. Nuk ka ngjyrë që e thotë se këto njolla janë gjaku. E gria duket e skuqur me buzëkuq që sa vjen e shndërrohet në një ngjyrë mungese. Këto njolla rrugësh në fotografinë e tij janë ajo që Roland Barthes e quan punctum. Ky punctum tek Zoran Fillipoviq zhvendoset nga qendra e skenës drejt kufijve të butë të hapësirës, nga drama e ngjarjes tek detajet dytësore të skenës. Nuk dëshiron të na bind, por sa më e heshtur pamja, aq me tronditëse befasia.

Në shkretëtirën e mjegulltë të tokës së Voçinit, njerëzit e larguar, gërmadha të mbetura: një sfumato shkatërrimi. Njerëzit qëndrojnë si në përjetësi. Si të kishte rënë mbi dhe e goditur Rruga e Qumështit. Gjithçka është e qetë dhe e largët, nuk dihet nëse koha ka ndaluar para apo pas. Dhe syri që tërhiqet vazhdimisht nga plani i parë, papritur në të gjen

Vinkovci, 31.12.1991

Vinkovc, 31.12.1991

diçka të pazakontë: diçka me kreshtë, si një gjel i ngordhur. Por nuk ka kush ta zgjojë mëngjesin. Nuk është gjel, por një bombë. Kështu njeriu, në plan të dytë, me shpinën kthyer ulur në Brest para urës ku kalon treni. Në një hapësirë që nuk është plan, por paraplan në tokë shtrihen bombolat e gazit. Duket se keto janë armet e atyre që s'kane me se të mbrohen. Po, në Brest ka mbetur edhe një qen. Qëndron para një shtëpie që me siguri është bosh. Ai ndan të njëjtin punctum me detajin e një fotografie tjetër, ku pas hekurave të karrocës së refugjatëve, shtëpia largohet si një jastëk i butë. Në Voçin, një burrë është kthyer nga tragjedia që nuk e shohim dhe, ndoshta duke qarë, është mbështetur mbi raftin me vazo lulesh, mbi lumturinë e dikurshme. Pak më tutje, një tjetër fotografi bardh e zi barazon përmes rrugës së shkurtër të vdekjes të varrin, të gjallin që e varros dhe token që është gati ta përpijë. Dheu i saj është gjeografi dhe histori.

Sa bukur digjet Vinkovci! Dhe si e nxjerr drita e zjarrit errësirën e plotë!

Zoti dhe e vërteta janë në detaj: zemrat e ngrira lexohen në fotografitë e Fillipoviqit. Ishte Viti i Ri i vjetër në Vukovar, 1991. Në rrugën e mbuluar me borë shihen gjurmë të panumërta këmbësh, por njerëzit mungojnë. Një ndërtesë e vogël duket se e ruan fasadën e saj të stolisur. Nga dritarja shihet se brenda nuk ka më asgjë. Një llambadar i prerë në kokë varet përmbys. Një grua e përkulur e trishtuar, duke parë veten, shton gjurmët e saj tek të tjerat.

Në pjesën e brendshme të botimit gjerman të Ditari i vdekjes autori vendosi fotografinë e bibliotekës së djegur të Vinkovcit. Dhe vetëm fjalët e tij mund t'i qëndrojnë përkrah këtyre imazheve, prandaj po i citoj:

"Përballë Shtëpisë së Zejtarëve ishte biblioteka. Tani është një varrezë librash të djegur. Raftet metalike pothuajse janë shkërrë nga zjarri. Mbi to ka mbetur hiri i palosur si dikur librat prej të cilëve lindi. Libra prej hiri. Kur i prek, shpërbëhen në një masë pa formë. Si në ndonjë përrallë për vende të mallkuara ku një shtrigë ka hedhur mallkimin e saj. E imagjinoj fundin ndryshe: që librat nga hiri, në prekje, të kthehen sërish në të vërtetë. Ndërsa ec midis rafteve, këmbët më zhyten thellë në hi. E di, e ndiej që në atë hi është shkruar përgjigjja e fshehtë. Ndjej një nderim të frikshëm teksa këmba më zhytet butë në masën gri fisnike, ndërsa me lëvizje të kujdesshme ngre re të imëta që ngjiten lart e zhduken të lira në ajër. Kujtoj histori të ngjashme, si biblioteka e Aleksandrisë, e shkatërruar nga barbarët. Apo si librat e djegur publikisht në Berlin. Historia gjithmonë përsëritet. A kemi mësuar gjë?"

Biblioteka e djegur e Vinkovcit shpalos një nga motivet qendrore të këtyre fotografive dhe të këtij libri: marrëdhënien mes njeriut dhe hirit. "dhe në pluhur do të kthehesh"; "as vendi yt s'do të të kujtojë më". A duhet të nënkuptojë kjo se njeriu nuk e kujton më vendin e vet, edhe kur është bërë grimca e fundit pluhuri në dritën përfundimtare? Mos vallë ato grimca që gjithmonë ngrihen rreth nesh, edhe kur përpiqemi t'i fshijmë, janë kujtesa e heshtur, mbështjellësja e botës? A i bëjmë nder më të madh vuajtjes me kujtesë apo me harresë? Harresa ndihmohet së tepërmi, thirret dhe privilegjet gjithmonë, pa ndier trazimin e paralajmërimit. E vërteta gjithmonë zgjedh anën më të vështirë.

Atë anën më të vështirë e zgjodhi dëshmitari i saj, Zoran Fillipoviq.

Zhelka Çorak

Vinkovci, 28.09.1991 / Vinkovc, 28.09.1991

Dubrovnik, 28.10.1991

Voćin, 17.12.1991 / Voćin, 17.12.1991

Dubrovnik – Stradun, 20.11.1991

Voćin, 16.12.1991 / Voćin, 16.12.1991

Petrinja, 08.09.1991 / Petrinjë, 08.09.1991

Voćin, 31.12.1991 / Voćin, 31.12.1991

Crkva Sv. Barbare, Brest Pokupski, 26.09.1991
Kisha e Shën Barbarës, Brest Pokupski, 26.09.1991

Petrinja, 15.09.1991 / Petrinjë, 15.09.1991

Voćin, 16.12.1991 / Voçin, 16.12.1991

Banski dvori, Zagreb, 08.10.1991

Banski Dvor, Zagreb, 08.10.1991

Stara gradska luka, Dubrovnik, 21.11.1991

Porti i vjetër i qytetit, Dubrovnik, 21.11.1991

Vinkovci, 31.12.1991 / Vinkovc, 31.12.1991

Voćin, 16.12.1991 / Voćin, 16.12.1991

Voćin, 16.12.1991 / Voćin, 16.12.1991

Posljednji ispraćaj Voćinskih žrtava, Slatina, 18.12.1991
Përcjellja e fundit e viktimave të Voćinit, Slatinë, 18.12.1991

Zoran FILIPOVIĆ

Biografija

Rođen je 27. travnja 1959. u Brčkom, Bosna i Hercegovina. Profesionalni je fotograf i pisac. Svoju profesionalnu karijeru započeo je u magazinu "Start" i tjedniku "Danas". Dosada je objavio dvadesetak autorskih knjiga, u kojima često kombinira svoje fotografsko i književno umijeće, a koautor je i na više skupnih knjiga. Knjige objavljuje u zemlji i inozemstvu. Za svoj je fotografski i književni rad više puta nagrađivan, uglavnom u inozemstvu.

Njemačko izdanje njegove knjige Ein Jahr in der Hölle (Sezona pakla – Sarajevo Anno Domini 1993) proglašeno je u Njemačkoj knjigom mjeseca. Knjiga Entseeltes Land, koju je 1995. objavio jedan od najuglednijih njemačkih nakladnika Herder Verlag iz Freiburga, bila je mjesecima pri vrhu njemačkih bestseler ljestvica. U kazališnoj sezoni 1995/96. bečki Theater der Jugend postavlja kazališnu predstavu u kojoj se koriste dijelovima tekstova iz njegovih knjiga Dnevnik smrti i Sezona pakla. Knjiga Papa u Hrvata dobila je brončanu plaketu SAPPI u konkurenciji najbolje tiskanih knjiga svijeta za 1997., a knjiga Papa u Sarajevu srebrnu plaketu za 1998. godinu.

Suradnik je više uglednih svjetskih revija i magazina ("Le Figaro Magazine", "Paris Match", "Life", "Die Zeit", "Frankfurter Allgemeine Magazin", "Vogue/GQ", "Photo" i dr.). Tijekom suradnje s glasovitom agencijom Magnum Photos (Pariz, London, New York, Tokio) potpisivao se pseudonimom ZORO, pod kojim je poznat svjetskoj fotografskoj javnosti.

Izlagao u najuglednijim svjetskim galerijama i muzejima (Stockholm, Kopenhagen, Beč, Prag, Bratislava, Frankfurt, Perpignan, Valencija, Sarajevo, Zagreb, Abu Dhabi, Kairo, New York, Teheran, Mexico City, Rabat i dr.). O njemu i njegovu radu snimljeno je više dokumentarnih filmova, npr. Njemačke državne TV kuće ARD, HTV,...

Od 1985. godine je član Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika, Hrvatskog novinarskog društva i International Federation of Journalists.

Od 1978. živi i radi u Zagrebu.

Bibliografija

MEĐUGORJE (monografija), GZH, Zagreb – Svjetlost, Sarajevo, 1988. (hrvatski, njemački, engleski i talijanski jezik)

DAN HRVATSKE SMJENE (monografija), Danas, Zagreb, 1990.

ADEM DEMAČI (Z. Filipović fotografije, F. Radončić tekst), Danas, Zagreb, 1990.

DNEVNIK SMRTI (tekst i fotografije), skupina nakladnika hrvatsko izdanje, Zagreb 1992.

TAGEBUCH DES TODES (tekst i fotografije), njemačko izdanje Deuticke Verlag, Beč, 1992.

IZLET U PAKAO (tekst), Durieux, Zagreb, 1993.

SEZONA PAKLA – SARAJEVO ANNO DOMINI 1993 (tekst i fotografije), Zoro, Zagreb, 1994.

EIN JAHR IN DER HOLLE (tekst i fotografije), Deuticke Verlag, Beč, 1994.

SEZONA PEKLA (tekst i fotografije), Cankarjeva založba, Ljubljana, 1994.

CAPITALES OUBLIEES (fotografije), Les Editions Du Demi-Circle, Paris, 1994.

PAPA U HRVATA (tekst i fotografije), Zoro, Zagreb, 1995.

ENTSEELTES LAND (tekst i fotografije), Herder Verlag, Freiburg, 1995.

THE POPE AMONG CROATS (monografija), Zoro, Zagreb, 1996. (engleski)

SVETI OTAC IVAN PAVAO II. U PASTIRSKOM POHODU 12. I 13. TRAVNJA 1997., SARAJEVO, BOSNA I HERCEGOVINA (monografija), Nadbiskupski ordinarijat vrhbosanski Sarajevo, Zoro, Zagreb 1997.

SVETI OTAC IVAN PAVAO II. U PASTIRSKOM POHODU HRVATSKOJ 2. – 4. listopada 1998., ZAGREB, MARIJA BISTRICA, SPLIT, SOLIN (monografija), Zoro, Zagreb – Sarajevo, 1999.

SVETI OTAC IVAN PAVAO II U III. U PASTIRSKOM POHODU HRVATSKOJ 5.– 9. VI. 2003., DUBROVNIK, OSIJEK, ĐAKOVO, RIJEKA, ZADAR (monografija), Zoro, Zagreb – Sarajevo – Znanje, Zagreb – HBK, 2003.

SVETI OTAC IVAN PAVAO II. U II. PASTIRSKOM POHODU BOSNI I HERCEGOVINI, BANJA LUKA 22. LIPNJA 2003. (monografija), Biskupski ordinarijat Banja Luka – Naklada Zoro, Zagreb – Sarajevo, 2004.

NIKOLA TESLA – I bi svjetlo! (monografija), Zoro, Zagreb, 2006.

DNEVNIK SMRTI 1991 (tekst), Naklada Zoro, Zagreb – Sarajevo, 2006.

AJVATOVICA (monografija), Naklada Zoro, Zagreb – Sarajevo, Muftijstvo travničko, Travnik, 2010.

1991. (monografija), Likarija, Zagreb – Tounj, 2019. – hrvatski, 2022. – engleski

1993. (monografija), Likarija, Zagreb – Tounj, 2024. – hrvatski.

Zoran FILLIPOVIQ

Biografia

Ka lindur më 27 prill 1959 në Brčko, Bosnje dhe Hercegovinë. Është fotograf dhe shkrimtar profesionist. Karrierën e tij profesionale e filloi në revistën "Start" dhe në javoren "Danas". Deri më sot ka botuar rreth njëzet libra autorialë, ku shpesh bashkon mjeshtërinë e tij fotografike me atë letrare, si dhe ka qenë bashkautor në disa botime kolektive. Librat e tij janë botuar si në vend ashtu edhe jashtë vendit. Për punën e tij në fushën e fotografisë dhe të letërsisë është nderuar disa herë, kryesisht jashtë vendit.

Botimi gjerman i librit të tij Ein Jahr in der Hölle (Sezona e ferrit – Sarajevo Anno Domini 1993) u shpall libri i muajit në Gjermani. Libri Entseeltes Land, botuar më 1995 nga një prej shtëpive botuese më të njohura gjermane – Herder Verlag, Freiburg – qëndroi për muaj të tërë në majat e listave gjermane të librave më të shitur. Në sezonin teatror 1995/96, teatri Theater der Jugend në Vjenë vuri në skenë një shfaqje ku u përdorën pjesë nga librat e tij Ditari i vdekjes dhe Sezona e ferrit. Libri Papa te Kroatët fitoi plaketën e bronzte SAPPI në konkurrencën për librin më të bukur të shtypur në botë për vitin 1997, ndërsa Papa në Sarajevë fitoi plaketën e argjendtë për vitin 1998.

Është bashkëpunëtor i shumë revistave dhe magazinave të njohura botërore: "Le Figaro Magazine", "Paris Match", "Life", "Die Zeit", "Frankfurter Allgemeine Magazin", "Vogue/GQ", "Photo" dhe të tjera. Gjatë bashkëpunimit me agjencinë e famshme Magnum Photos (Paris, Londër, New York, Tokio), ai nënshkruante me pseudonimin ZORO, me të cilin është i njohur për publikun ndërkombëtar të fotografisë.

Ka ekspozuar në galeritë dhe muzetë më prestigjiozë të botës: Stokholm, Kopenhagë, Vjenë, Pragë, Bratislavë, Frankfurt, Perpignan, Valencia, Sarajevë, Zagreb, Abu Dhabi, Kajro, Nju Jork, Teheran, Meksiko City, Rabat dhe të tjerë. Për të dhe për veprën e tij janë xhiruar disa filma dokumentarë, ndër ta nga televizioni shtetëror gjerman ARD dhe HTV.

Që prej vitit 1985 është anëtar i Bashkësisë Kroate të Artistëve të Pavarur, i Shoqatës Kroate të Gazetarëve dhe i Federatës Ndërkombëtare të Gazetarëve (IFJ).

Që nga viti 1978 jeton dhe punon në Zagreb.

Bibliografia

MEĐUGORJE (monografi), GZH, Zagreb – Svetlost, Sarajevë, 1988. (në gjuhë kroate, gjermane, angleze dhe italiane)

DAN HRVATSKE SMJENE (monografi), Danas, Zagreb, 1990.

ADEM DEMAČI (fotografi: Z. Filipović, tekst: F. Radončić), Danas, Zagreb, 1990.

DITARI I VDEKJES (tekst dhe fotografi), botim i përbashkët i disa shtëpive kroate, Zagreb, 1992.

TAGEBUCH DES TODES (tekst dhe fotografi), botim gjerman, Deuticke Verlag, Vjenë, 1992.

SHËTITJE NË FERR (tekst), Durieux, Zagreb, 1993.

SEZONA E FERRIT – SARAJEVO ANNO DOMINI 1993 (tekst dhe fotografi), Zoro, Zagreb, 1994.

EIN JAHR IN DER HÖLLE (tekst dhe fotografi), Deuticke Verlag, Vjenë, 1994.

SEZONA E FERRIT (tekst dhe fotografi), Cankarjeva založba, Ljubljana, 1994.

CAPITALES OUBLIEES (fotografi), Les Editions Du Demi-Circle, Paris, 1994.

PAPA TE KROATËT (tekst dhe fotografi), Zoro, Zagreb, 1995.

ENTSEELTES LAND (tekst dhe fotografi), Herder Verlag, Freiburg, 1995.

THE POPE AMONG CROATS (monografi), Zoro, Zagreb, 1996. (në anglisht)

SHENJTI AT IVAN PAVAO II NË VIZITË BARITORE MË 12 DHE 13 PRILL 1997, SARAJEVË, BOSNJE DHE HERCEGOVINË (monografi), Arqipeshkvia e Sarajevës – Zoro, Zagreb, 1997.

SHENJTI AT IVAN PAVAO II NË VIZITË BARITORE NË KROACI 2-4 TETOR 1998, ZAGREB, MARIJA BISTRICA, SPLIT, SOLIN (monografi), Zoro, Zagreb – Sarajevë, 1999.

SHENJTI AT IVAN PAVAO II NË VIZITËN E TIJ TË TRETË BARITORE NË KROACI 5-9 QERSHOR 2003, DUBROVNIK, OSIJEK, ĐAKOVO, RIJEKA, ZADAR (monografi), Zoro, Zagreb – Sarajevë – Znanje, Zagreb – HBK, 2003.

SHENJTI AT IVAN PAVAO II NË VIZITËN E TIJ TË DYTË BARITORE NË BOSNJE DHE HERCEGOVINË, BANJA LUKA, 22 QERSHOR 2003 (monografi), Ipeshkvia e Banja Lukës – Naklada Zoro, Zagreb – Sarajevë, 2004.

NIKOLA TESLA – DHE U BË DRITË! (monografi), Zoro, Zagreb, 2006.

DITARI I VDEKJES 1991. (tekst), Naklada Zoro, Zagreb – Sarajevë, 2006.

AJVATOVICA (monografi), Naklada Zoro, Zagreb – Sarajevë, Myftinia e Travnikut, Travnik, 2010.

1991. (monografi), Likarija, Zagreb – Tounj, 2019. (në kroatisht, 2022 – në anglisht)

1993. (monografi), Likarija, Zagreb – Tounj, 2024. (në kroatisht)

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo vanjskih i
europskih poslova

REPUBLIKA HRVATSKA
Veleposlanstvo Republike Hrvatske
u Republici Kosovo

REPUBLIKA E KROACISË
Ambasada e Republikës së Kroacisë
në Republikën e Kosovës

Ovaj projekt se provodi uz finansijsku potporu Ministarstva
vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Ky projekt zbatohet me mbështetjen financiare të Ministrisë së
Punëve të Jashtme dhe Evropiane të Republikës së Kroacisë.

This project is supported by the Ministry of Foreign and
European Affairs of the Republic of Croatia.

www.zoranfilipoviczoro.com